

Հայաստանի Պետական Պատմական Թանգարանի աշխատող-
թյունների այս ժողովածուն նպատակ ունի լույս աշխարհ հա-
նելու Թանգարանի աշխատակիցների պլանային կարգով կատար-
ված այն ուսումնասիրությունները, որոնք նվիրված են Հայաս-
տանի հնագիտության, պատմության և աղագրության զանա-
զան պրոբլեմներին:

Քանի որ Թանգարանը միայն այժմ է ձեռնարկում իր
պատերի ներսում կատարվող աշխատանքների արդյունքների
հրատարակության, ապա բոլորովին զարմանալի չպետք է թվա
այն հանգամանքը, որ ինչպես այս, այնպես էլ հաջորդ ժողովա-
ծուների մեջ հանդես են գալու երիտասարդ սկսնակ գիտնական-
ներ իրենց անդրանիկ աշխատություններով, մանավանդ որ
մեր Թանգարանի գիտական աշխատակիցների ճնշող մեծամաս-
նությունը երիտասարդներ են և միայն այժմ են սկսում ինքն-
ուրույն գիտական հետազոտությունների ձեռնարկել:

Այնուամենայնիվ, ներկա ժողովածուի մեջ հրատարակվող
հոդվածները մեր երկրի պատմության համար ունեն կարևոր
նշանակություն:

1. «Հնագիտական աշխատանքը Հայաստանում սովետա-
կան կարգեր հաստատվելուց հետո» հոդվածն առաջին անգամ
ամփոփում է բոլոր այն կարևոր հնագիտական աշխատանքները,
որոնք ձեռնարկվել և կատարվել են Սովետական Հայաստանում,
որտեղ նախքան սովետական կարգերը ոչ մի գիտական հաստա-
տություն գոյություն չուներ և պատահականորեն ձեռնարկվող
աշխատանքները, չնչին բացառությամբ, կատարվել են կամ
տարերկրացիների և կամ մասնագիտական կրթություն չու-

նեցող սիրողների ձեռքով, որոնք մեծ մասամբ իրենց հայտնաբերած նյութերը կամ տարել են երկրից դուրս և կամ անխնամ վիճակում պահելու հետևանքով փչացել են տեղում, որովհետև չի եղել անգամ քիչ թե շատ տանելի որևէ թանգարան:

Սովետական իշխանության օրով Հայաստանում հիմնվեցին թանգարաններ և գիտահետազոտական հաստատություններ, որոնք ձևափոխեցին ծրագրված և արդյունավետ խոշոր հնագիտական աշխատանքներ և տեղում պատրաստեցին հնագիտական բարձրորակ կադրեր:

Ժիշտ է, վերջերս „Вестник древней истории“ պարբերականում Բ. Պրոտորովսկին հրատարակեց Անդրկովկասին վերաբերող նման բնույթի մի աշխատություն, սակայն նա իր մեջ ընդգրկում է միայն հնագույն դարաշրջանները մինչև 7—6-րդ դարերը մեր թվականությունից առաջ և վերջացնում է Ուրարտուով, իսկ հայկական ամբողջ ժամանակաշրջանը, որ մեզ համար ամենակարևոր նշանակություն ունի, չունի իր մեջ:

Ժողովածուի մեջ ղեկեղել ենք ընկ. Ա.ս. Շահնազարյանի հոդվածը, որը վերաբերում է Բագրատունյաց նախարարական տոհմի ծագման: Այստեղ հեղինակին հաջողվել է համոզեցուցիչ փաստերով ապացուցել այդ տոհմի տեղական ծագումը, որ մինչև այժմ կասկածի տակ էր:

Մեր թանգարանի կրտ. գիտ. աշխ. Հ. Մնացականյանի անդրանիկ աշխատությունը, որ վերաբերում է արևապաշտության հարցին, ուշադրավ է նրանով, որ հեղինակը Սևանի ափերին և Սանահնի մոտ գտնված երկու հնագույն ըրոնդե գոտիների քանդակների սյուսեին կապել է արևի կուլտի հետ և ցույց է տվել այդ գոտիների պաշտամունքային նշանակությունը:

Կրտ. գիտ. աշխ. Հոսիսիմե Զատիտլադյանի հոդվածն ամփոփում է միջնադարյան Հայաստանի նշանավոր վանքերից մեկի, Մխիթար Գոշի կառուցած Նոր Գետիկի վանքին վերաբերող պատմական տեղեկությունները, վանքի պատերի վրայի արձանագրությունները և վանական կառուցվածքների նկարագիրը:

Թանգարանի Ստ. Լիսիցյանի անվան ազգագրական թանի քուրդ աշխատակից Ֆիլ. Գիտ. Թեկնածու Ամինե Ավդալն իր ուսումնասիրությունների մեջ ցույց է տվել նահապետական ընտանիքում ապրող քուրդ կնոջ ստրկական վիճակը՝ նրա ամբողջ կյանքի ընթացքում, որին կարելի է եղել նույնիսկ ծախելու Այստեղ նշանակալից է այն հանգամանքը, որ անցյալի այդ անդրադեմը և նախապաշարված քուրդ կինն այժմ, սովետական կարգերի պայմաններում, դառնալով ազատարդուն իրավահավասար, ունի բարձր կրթություն և ստացած իր ներկայացուցիչների խումբը, որոնք հասարակական պատասխանատու աշխատանքներ են կատարում։

Ժողովածուի հոդվածները դասավորել ենք միմիայն ըստ բովանդակության՝ առանց նկատի առնելու հեղինակների գիտական աստիճաններն ու կոչումները։

